

(A/2) ve (A/3) işaretli cetvellerin ilişik cetvelde yazılı tertiplerine 81 499 437 liralık ek ödenek verilmiştir.

BAŞKAN — Cetvellerini okutuyorum efendim.

Bölüm	Lira
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (A/1)	
12.000 Personel Giderleri	27 370 346
BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. (A/2)	
22.000 Yapı, Tesis ve Büyük Onarım Giderleri	53 952 216
BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
35.000 Sosyal Transferler	176 875
BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Maddeyi kabul ettiğiniz cetvelleriyle birlikte oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1972 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin 72.000 ncü (Özel gelirler) bölümünün 72.000 ncü (Hazine yardımı) maddesine (81 499 437) lira eklenmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi oyumuza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir..

Madde 4. — Bu kanunu Maliye Enerji ve Tabii Kaynaklar bakanları yürütür.

BAŞKAN — Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir..

Tasarı ayrıca açık oylarınıza sunulacaktır.

Aktarma ile ilgili kanun tasarısı müzakere-leri bitmiştir.

18. — *Çorum Milletvekili Abdurrahman Güler, Tunceli Milletvekili Kenan Aral, Muş Milletvekili Nermin Neftçi, İstanbul Milletvekili Re-*

şit Ülker, Konya Milletvekili M. Kubilay İmer ve Van Milletvekili Salih Yıldız'ın, Millet Meclisi İçtüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/706) (S. Sayısı :763) (1)

HÜSAMETTİN BAŞER (Nevşehir) — Orman Kanunu var, 6831 sayılı Orman Kanunu var, Sayın Başkan.

BAŞKAN — Olabilir, daha henüz matbaadan da bize intikal etmiş değil, efendim.

Sayın Komisyonun yerini almasını rica ediyorum.

88 nei maddeyi okutuyorum efendim.

Değişiklik önermeleri :

Madde 88. — Kanunlarda veya içtüzükte aksine hüküm yoksa, kanun tasarısı veya teklifinde bir maddenin reddi, değiştirilmesi veya metne madde eklenmesi hakkında, milletvekilleri, esas komisyon ve Hükümet değişiklik önermeleri verebilir.

Değişiklik önermeleri ve gerekçeleri 500 kelimeden fazla ise, önerge sahibi önergesine 500 kelimeyi geçmeyen bir özet eklemek zorundadır. Başkan, değişiklik önermesini derhal komisyona haber verir. Ve bunların özetlerini uygun gördüğü bir sırada görüşmeyi keserek Genel Kurula okutur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok.

Madde üzerinde değişiklik önermeleri vardır, okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

İçtüzük tasarısının 88 nei maddesinin 2 nei fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Konya
Kubilay İmer

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Anayasa Komisyonunun hazırlamış olduğu İçtüzüğün 88 nei maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

M. M. A. P. Grup

Başkanvekili

Uşak

Orhan Dengiz

M. M. C. H. P. Grup

Başkanvekili

Sivas

Ahmet Durakoğlu

(1) 763 S. Sayılı basmayazı 13 ncü Birleşim tutanağının sonuna ektir.

Madde 88. — Kanunlarda veya İhtüzükte aksine hüküm yoksa, kanun tasarısı ve teklifinde bir maddenin reddi, komisyona iadesi, değiştirilmesi veya metne madde eklenmesi hakkında, milletvekilleri, esas komisyon veya Hükümet değişiklik önermeleri verebilir. Bu esaslar dairesinde milletvekilleri tarafından tasarı veya teklif maddelerinin her fıkrası için dörtten fazla önerge verilemez.

Bir kanun tasarısı veya teklifinin, basılıp dağıtılmasından sonra en çok beş gün geçmiş ve Genel Kurulda görüşüleceği gün, Başkan tarafından Genel Kurula en az kırksekiz saat önce bildirilmişse, bu kanunun maddelerine ait değişiklik önermelerinin konuşulmasından en geç yirmi dört saat önce Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olması gereklidir. Kanunun görüşülmesine başlandıktan sonra verilecek önergelerde en az beş üyenin imzası bulunmadıkça önerge işleme konulmaz.

Değişiklik önermeleri önce veriliş, sonra aykırılık sırasına göre okunur ve işleme konur. Başkan her önerge için komisyona, katılıp katılmadığını sorar. Komisyonun katılmaması halinde, önerge sahibi, isterse beş dakikayı geçmemek üzere açıklama için söz alabilir.

Daha sonra önergeler ayrı ayrı oylanır. Komisyonun katılmadığı ve fakat Genel Kurulun kabul ettiği önerge ve ilgili maddeyi komisyon geri isteyebilir.

Değişiklik önermeleri ve gerekçeleri beşyüz kelimeden fazla ise, önerge sahibi önermesine beşyüz kelimeyi geçmeyen bir özet eklemek zorundadır. Başkan, değişiklik önergesinden derhal komisyonu haberdar eder.

Meclis Başkanlığına

88 nci maddenin son cümlesinin aşağıdaki biçimde değiştirilmesini saygı ile öneririm.

İstanbul

Mehmet Ali Aybar

«ve değiştirge önermeleriyle gerekçelerin özetlerini oylamadan önce Genel Kurula okutur.»

BAŞKAN — İşlem yapmak üzere tekrar okutuyorum, efendim.

(Konya Milletvekili Kubilay İmer'in önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Sayın Komisyon, bu önergeye katılıyor musunuz?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz, Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Sayın İmer'in önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeye geçiyoruz.

(A. P. Grup Başkanvekili Orhan Dengiz ile C. H. P. Grup Başkanvekili Ahmet Durakoğlu'nun önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan, Komisyonumuzun katılmaya karar verdiği bu önergede bir kelime unutulmuş; onu sayın önerge sahipleri tasrih ederlerse iştirak edeceğiz.

ORHAN DENGİZ (Uşak) — Sayın Başkan, verdiğimiz önergenin 2 nci sayfasının, baştan, 3 ncu paragrafı «Daha sonra önergeler ayrı ayrı oylanır» şeklinde yazılmıştır. Aslında, «Daha sonra önergeler işaret oyu ile ayrı ayrı oylanır» olması gerekmektedir. Bu şekilde düzeltilmesini rica ediyoruz.

BAŞKAN — «İşaret oyu ile» kelimesini ilâve ettim, efendim. Önergenizi bu şekilde ikmâl etmiş bulunuyorsunuz Sayın Dengiz.

ORHAN DENGİZ (Uşak) — Evet, Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — O şekliyle önergeye katılıyoruz, Sayın Başkan.

BAŞKAN — Önerge bu şekilde ikmâl edildi ve önergeye komisyon katıldı. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Diğer önergeye geçiyoruz, efendim.

(İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Aybar'ın önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlarım, biraz önce kabul buyurulan önerge muvacehesinde bu önergeyi işleme koymuyorum, efendim.

Kabul ettiğiniz değişik şekliyle 88 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

89 ncu maddeyi okutuyorum.

Metnin veya maddenin geri istenmesi :

Madde 89. — Esas komisyon veya Hükümet, tasarı veya teklifin tümünün, belli bir veya bir-

kaç maddesinin, komisyona geri verilmesini, bir defaya mahsus olmak üzere isteyebilir.

Bu istem, görüşülmeksizin yerine getirilir. Tasarı veya teklifin tümü geri istenmişse, tasarı veya teklif hakkında verilen bütün önergeler esas komisyona verilir. Tasarı veya teklifin belli bir veya birkaç maddesi geri istenmişse, o madde veya maddeler hakkındaki önergeler esas komisyona verilir.

Bir maddenin oylanmasına geçilince önce ret önergeleri ve sonra diğer önergeler veriliş sırasına göre okunur ve aykırılık derecelerine göre işaretlerle oylanır.

BAŞKAN — Madde üzerinde Sayın Özgüner, buyurunuz efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım; bu 89 neu maddede, «Tasarı veya teklifin, tümünün belli bir veya birkaç maddesinin, geri alınması istemi görüşülmeksizin» şeklinde olmasına karşıyım.

Arkadaşlarım, evvelki müzakerede de yine böyle bir madde, «görüşülmeksizin biçiminde Yüce Kuruldan az oy farkıyla geçti. Neden «görüşülmeksizin» den yana olalım, ya da karşı çıkalım. Zaman tasarrufu bakımından mı? Arkadaşlar, bir tasarının tümü, ya da bir teklifin tümü geri alındığı zaman komisyona gidecek, ama komisyona ne sebeple geri gittiği bilinmeyecek. Bunu zaman tasarrufu bakımından yeğ göreceğiz. Her halde süratle esası fade etmemek espirisiyle hareket edersek; geçirilecek birkaç saat, en çoğundan birkaç saat, çok büyük bir israf sayılmaz. Oysa ki, Yüce Meclisi hakikaten tasarı ya da teklifi geri verirken ne sebeple verdiğini bilmesi şüphesiz gereklidir.

Arkadaşlarım; bu bakımdan «Bu istem görüşülmeksizin» deyiimi, her halde benimsenmemesi icabeden bir deyimdir. İstem, müzakereye ancak vazedildikten sonra reye arzı biçiminde bir değiştirgeye taraftar olmanızı diler, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Madde üzerinde başka sayın üye söz almamıştır. Değişiklik önergelerine geçiyorum. Önergeleri okutuyorum efendim.

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Anayasa Komisyonunun tanzim ettiği 89 neu maddenin son fıkrasının metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla.

Millet Meclisi

A. P. Grup

Başkanvekili

Uşak

Orhan Dengiz

Millet Meclisi

C. H. P. Grup

Başkanvekili

Sivas

Ahmet Durakoğlu

Sayın Başkanlığa

İçtüzük tasarısının 89 neu maddesinin birinci fıkrasındaki «Bir defaya mahsus olmak üzere» ibaresinin,

İkinci fıkrasındaki «Bu istem, görüşülmeksizin yerine getirilir» cümlesinin,

Madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Konya

Mustafa Kubilay İmer

BAŞKAN — İşlem yapmak üzere tekrar okutuyorum efendim.

(Millet Meclisi A. P. Grup Başkanvekili Uşak Milletvekili Orhan Dengiz ile Millet Meclisi C. H. P. Grup Başkanvekili Ahmet Durakoğlu'nun müşterek önergeleri tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan, bu fıkra aynen 88 nei maddeye alınmış ve kabul edilmiş olduğu için katılıyoruz. Burada kahr-sa haşiv olur.

BAŞKAN — Sayın Dengiz ve Sayın Durakoğlu tarafından müştereken verilen değişiklik önergesine komisyon katılmıştır.

Oylarımıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeye geçiyoruz.

(Konya Milletvekili Mustafa Kubilay İmer'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Sayın İmer'in önergesini oylarınıza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

89 neu maddeyi, kabul ettiğiniz değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

107 nei maddeyi okutuyorum efendim.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Gensoru

Gensoruda usul.

Madde 107. — Gensoru önergesi bir siyasi parti grubu adına veya en az on milletvekilinin imzasıyla verilebilir.

Gensoru önergesi beşyüz kelimedenden fazla ise, imza sahipleri beşyüz kelimeyi geçmeyecek bir özet bu önergeye eklemek zorundadırlar.

Başkanlık gerekli görürse bu özetleri veya önergeleri bastırıp dağıtabilir.

Gensoru görüşmeleri Anayasanın 89 neu maddesi hükümlerine göre yapılır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan...

BAŞKAN — Söz mü istiyorsunuz efendim?..

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Evet efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Özgüner.

İBRAHİM AYTAÇ (Bahkesir) — Oylamaya geçildi.

BAŞKAN — Oylamadan bahsetmedim ki, hiç daha efendim. Söz isteyen yok dedim, önergeler lâfını edeceğim sırada Sayın Özgüner söz istedi.

Buyurun efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; zaman sarfetmek için kısaca arz edeceğim.

Şimdi, 107 nei maddenin üçüncü fıkrası; «Başkanlık gerekli görürse bu özetleri veya önergeleri bastırıp dağıtabilir.» biçimine getirilmiş. Bu fıkra şüphesiz isabetli olamaz. Arkadaşlarım, gensoru ağırlığı olan bir müessesedir. Gensoruya bu ağırlığı verdikten sonra gensoru için verilmiş önergeleri, özetleri de dahil olmak

üzere bastırmak hususunu Başkanlığın tamamen ihtiyarına bırakmak, arzu ederse bastırması imkânını Başkanlığa vermek isabetli değildir. Gensoru, Anayasanın 89 neu maddesi dikkate alınır, ciddiyetle üzerinde durulması gereken ve ağırlığı olan bir müessese bulunduğu için bu maddenin bu fıkrasının isabetli bulunmadığını belirtmek için söz aldım.

Dikkatinize arz ederim.

Saygılar sunarım.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan, Sayın Özgüner'in işaret ettiği noktada bir maddî hata olmuş, bu fıkrayı şu şekilde düzeltiyoruz.

«Başkanlık bu özetleri veya gerekli görürse önergeleri bastırıp dağıtabilir.»

Özeti bastırıp dağıtma mecburiyeti vardır. Ancak, önergenin tamamını bastırıp dağıtma mecburiyeti yoktur. O şekilde düzeltilerek oylanmasını.

BAŞKAN — Nasıl efendim, bir daha ifade eder misiniz?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — «Başkanlık, bu özetleri veya gerekli görürse önergeleri bastırıp dağıtabilir.» Yani, özetleri bastırıp dağıtma mutlaka mecburidir.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — O «veya» öbürünü de kapsıyor.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Kapsamaz.

BAŞKAN — Anlıyorum da, şimdi bu, maddî hata mahiyetinin sınırlarını aşan değişiklik oluyor. Ben bir önerge rica edeyim, o vakit.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Ben Komisyon olarak takdim edeyim Sayın Başkan.

BAŞKAN — Efendim, madde üzerindeki önergelere geçeceğiz. Şu anda bize intikal eden bir tek önerge var. Diğer önerge için de hak tanıyorum ve önergenin gelmesini bekliyorum.

Diğer önergeyi okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa.

İçtüzük tasarısı 107 nei maddesinin ikinci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Konya

Mustafa Kubilay İmer

BAŞKAN — Diğer önergeyi okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

107 nci maddenin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini öneririm.

İçel

Turhan Özgüner

«Başkanlık, bu özetleri bastırır, gerekli görürse önergeleri de bastırıp dağıtabilir.»

BAŞKAN — İşlem yapmak üzere tekrar okutuyorum efendim.

(İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz.

Değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Konya Milletvekili Mustafa Kubilay İmer'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Kabul edilen diğer önerge muvacehesinde bunun zaten kabulüne imkân yok. Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

107 nci maddeyi kabul ettiğiniz değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

116 nci maddeyi okutuyorum.

İşaretle oylamanın yapılacağı haller.

Madde 116. — Anayasada, kanunlarda ve İktüzükte açık veya gizli oylama yapılmasının zorunlu olduğu belirtilmeyen bütün hususlarda kaide olarak işaret oyuna başvurulur.

İktüzükte işaret oyuyla halledileceği belirtilen hususlarda, oylamaların işaretli yapılması zorunludur.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok.

Madde üzerinde değişiklik önergesi vardır, okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

İktüzük tasarısının 116 nci maddesinin ikinci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Konya

Mustafa Kubilay İmer

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Sayın İmer'in önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

116 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

117 nci maddeyi okutuyorum.

İşaretle oylamada usul.

Madde 117. — İşaret oyuna başvurulması gereken hallerde Başkan oylama yapılacağını bildirerek önce oya sunulan hususu kabul edenlerin, sonra kabul etmeyenlerin el kaldırmasını ister.

Başkanlık Divanı Üyeleri, kendi oylarını Genel Kuruldaki oyların sayımı bittikten sonra Başkana bildirirler.

Oylama sonucu, Başkan tarafından Genel Kurula «kabul edilmiştir» veya «kabul edilmemiştir» demek suretiyle ilân olunur.

İşaretle oylama sırasında oya sunulan hususun lehinde ve aleyhinde el kaldırılanları, Başkan ile Divan Üyeleri beraberce sayarak tespit ederler. Aralarında anlaşamadıkları veya oyları tespit edemedikleri hallerde, Başkan, oylamanın ayağa kalkmak suretiyle tekrarlanacağını bildirir.

Ayağa kalkmak suretiyle oylamaya başvurulmasından hemen sonra bir arada ayağa kalkan beş milletvekili sonucun açıkça anlaşılacağı gerekçesiyle oylamanın tekrarlanmasını isterlerse, oylama salonda ikiye bölünmek suretiyle yeniden yapılır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok.

Madde üzerinde değişiklik önergesi vardır, okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

İçtüzük tasarısı 117. nci maddesinin :

a) Birinci fıkrasının; «Başkan işaret oylaması yapılacağında, önce kabul edenlerin, sonra kabul etmeyenlerin el kaldırmasını ister» şeklinde,

b) Üçüncü fıkrasının; «oylama sonucu Başkan tarafından Genel Kurula, kabul ve reddedenlerin çoğunluğuna göre ilân olunur» şeklinde,

c) Sonuncu fıkrasının, sondaki ibarenin; «oylama yeniden yapılır» şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Konya

Mustafa Kubilay İmer

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Sayın İmer tarafından verilen değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

117 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

118 nci maddeyi okutuyorum.

Açık oylamanın zorunlu olduğu haller.

Madde 118. — Genel ve Katma Bütçe Kanun tasarıları, bu kanunlara ilişkin ek tasarılarla değişiklik tasarıları, genel ve katma bütçeli daireler için ek ödenek veya olağanüstü ödenek verilmesi hakkındaki kanun tasarıları, bu kanunlara ilişkin değişiklik tasarıları, bu kanunlarda bölümler arasında aktarma yapılmasına dair kanun tasarıları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin değiştirilmesi hakkında verilen kanun teklifleri, geçici olarak harcama yapılmasına ve gelir toplanmasına yetki veren kanun tasarılarının tümü; vergi, resim ve harclar konmasına, kaldırılmasına, eksiltilmesine veya artırılmasına dair kanun tasarısı ve tekliflerinin tümü; kesinhesap kanun tasarıları, genel ve katma bütçeli dairelere bağlı döner sermayeler hesaplarının onaylanmasına dair kanun tasarılarının tümü; milletlerarası anlaşmaların onaylanması; bu anlaşmalara katılma veya bu anlaşmaların belli hükümlerinin yürürlüğe konması hakkındaki katılma

bildirilerinin yapılmasının uygun bulunması hakkındaki kanun tasarılarının tümü; uzun vâdeli kalkınma plânı tasarısının tümü; Anayasının değiştirilmesine dair kanun tekliflerinin her bir maddesiyle tümü ve bu İçtüzüğün emredici hükümleriyle belirtilen diğer hususların oylanması açık oylama ile yapılır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok.

Madde üzerinde, maddenin metinden çıkarılması isteğini ihtiva eden bir önerge vardır, okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

İçtüzük tasarısı 118 nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Konya

Mustafa Kubilay İmer

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

118 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

119 ncu maddeyi okutuyorum.

Açık oylama istemi.

Madde 119. — Anayasa, kanunlar ve İçtüzük gereğince işaret oyuna yahut gizli oya başvurulması zorunlu olmayan hallerde açık oylama yapılması en az onbeş milletvekilinin yazılı istemine bağlıdır.

Bu husustaki önergelerin, oylamaya geçilmeden önce Başkanlığa verilmiş olması gereklidir. Başkan, oylamaya geçmeden önce, açık oy istemi olduğunu bildirir ve önerge sahiplerinden en az onbeşinin Genel Kurul salonunda bulunup bulunmadığını tespit eder.

Oylamaya ilk olarak açık oy isteminde bulunan üyelere başlanır. Önerge sahiplerinden en az onbeş Genel Kurul salonunda bulunmaz veya noksan imza herhangi bir milletvekili tarafından kabul edilmez veya oylamaya katılmazlarsa, açık oylama istemi düşer.

Açık oylama önergesinde imzası bulunanlardan en az onbeş milletvekilinden herhangi

birinin oyunu kutuya atmadığı tasnif sonunda anlaşılırsa, yapılan oylama, işaret oyu niteliğinde işlem görür.

Açık oylama sırasında basılı oy pusulası bulunmayan milletvekili bir beyaz kâğıt üzerine adını ve seçim çevresini yazıp imzalamak suretiyle oyunu kullanabilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok.

Madde üzerinde, maddenin 3 nci ve 4 ncü fıkralarının metinden çıkarılmasını isteyen bir önerge vardır, okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

İçtüzük tasarısı 119 neu maddenin 3 ve 4 ncü fıkralarının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Konya

Mustafa Kubilay İmer

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

119 neu maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

121 nci maddeyi okutuyorum efendim.

Birden fazla açık oylamanın bir arada yapılması.

Madde 121. — Birden fazla husus hakkında açık oylama yapılması gerekiyorsa, açık oylama işlemleri, oy pusulalarının değişik kutulara aynı zamanda atılması suretiyle de yapılabilir.

Başkanın gerekli görmesi halinde açık oylama oturumun sonuna veya haftanın belli bir gününe bırakılabilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok.

Madde üzerinde bir değişiklik önergesi vardır, okutuyorum efendim :

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Anayasa Komisyonunun tanzim ettiği 121 nei maddenin birinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümlelerin ilâvesini arz ve teklif ederim.

«Ancak, muhtevası itibariyle gelişki doğurması muhtemel maddeler ayrı ayrı oylanır.»

Millet Meclisi

A. P. Grup

Başkanvekili

Uşak

Orhan Dengiz

Millet Meclisi

C. H. P. Grup

Başkanvekili

Sivas

Ahmet Durakoğlu

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz.

Değişiklik önergesine Komisyon katılmıştır. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi, kabul ettiğiniz bu değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

127 nci maddeyi okutuyorum.

DOKUZUNCU KISIM

Devam ve izin

Devamsızlık ve izin.

Madde 127. — Genel Kurulda veya komisyonlarda yapılan yoklama veya açık oylamalardan herhangi birisinde özürsüz veya izinsiz olarak bulunmayan milletvekili, yoklamanın veya açık oylamanın yapıldığı birleşimde yok sayılır.

Başkan yazıyla başvuran bir milletvekiline sekiz günü aşmamak üzere izin verebilir.

Daha uzun süreli izinler için, Başkanlık Divanının sunuşlar arasında yer alacak teklifi üzerine, Genel Kurul, görüşmesiz işaretle oylama suretiyle karar verir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?..

MUSTAFA KUBILAY İMER (Konya) — Grup adına söz istiyorum.

BAŞKAN — Demokratik Parti Grubu adına buyurun Sayın İmer.

D. P. GRUBU ADINA MUSTAFA KUBILAY İMER (Konya) — Sayın Başkan, muhtemem milletvekilleri;

Görüşülmekte olan 127 nci madde, milletvekillerinin, Parlâmentonun kanun yapıcı organ olarak çalışması sırasında, bizatihi bu ça-

lışmalara katılmaları ile ilgili hususları düzenlemıştır.

Milletvekillerinin gerek Genel Kurul şeklinde, gerek komisyonlar şeklinde Millet Meclisinin çalışmalarına katılması şüphesiz vazifeleridir ve bunların yapılması bir zarurettir. Ancak, bu devam veyahut oy mevzu ile ilgili birinci fıkra, âdeta mektep durumu gibi bir şekli doğurmaktadır. Söyle ki :

127 nci maddenin birinci fıkrasında; «Genel Kurulda veya komisyonlarda yapılan yoklama veya açık oylamalardan herhangi birisinde özürsüz veya izinsiz olarak bulunmayan milletvekili, yoklamanın veya açık oylamanın yapıldığı birleşimde yok sayılır.»

Şimdi, dün kabul edilen bir madde ile Başkan, çoğunluğun olup olmadığına kendisi karar verebilecek ve o şekil etrafında toplantıyı açacak. Açtıktan sonra herhangi bir mevzuda bir açık oylama isteminde bulunulacak. Bu bir veya birkaç kere tevali edebilir. Bunun bir tanesinde bulunmazsa milletvekili, mâzereti ve izni de tespit edilemez veyahut bu mâzeret veya izin mevzuu kabule şayan tutulmazsa, o birleşimde bulunmamış sayılacak. Ayrıca, oylamaya katılmayanları da bunun içerisine almış bulunmaktadır.

Bir milletvekili Meclis salonunda bulunabilir. Bu, Mecliste müzakere mevzuu da olmuştur. Kırmızı, ret; beyaz, kabul; yeşil, çekinse oydur. Bunların hiç birini vermeyip oy da kullanmayabilir. Meclis salonunda bulunduğu halde oyunu kullanmadığı takdirde, bunun hakkında ne hüküm verileceği, bunların belki çekinse kısımlarına katılabileceği şeklinde muhtelif görüşler var. Bu yönüyle komisyonlara da bunu teşmil etmek suretiyle yapmanın yerinde olacağı kanaati içerisinde değilim.

Diğer taraftan, «Genel Kurulda veya komisyonlarda yapılan yoklama veya açık oylamalarda» diye bahsolunmaktadır. Bu yapıldığı takdirde, Genel Kurul çalışırken komisyonda bulunan veyahut komisyonda iken Genel Kurulda bulunanın da durumu biraz çaprasık bir vaziyete girecektir. Bunların durumu nazarı itibara alınır diye açık bir hüküm olmadığı halde, yeniden tedvin edilen bir içtüzük maddesi bu hususu belirtmemiş ise, bunun belirtil-

mesi lâzımdı diyerek başka şekilde tutumlar ve teamüller doğabilir. Yeniden birtakım teamüllere yol açmak da yerinde olmayacaktır. Bir kere bu tarafla noksan. Komisyonda ise Mecliste değilse, Mecliste ise komisyondaysa ne olacak? Buna dair bir hüküm getirmiyor bu madde; bunu teamüle bırakmış.

Öbür tarafta, dediğimiz gibi, komisyonda dahi 5 - 10 dakikada verilecek veyahut yarım saatte verilecek bir yoklama talebinde orada bulunmadığı takdirde başından beri bulunsada dahi sonunda verilse yine yok sayılacak demektir. Çünkü hüküm açık. Bakın diyor ki; «Genel Kurulda veya komisyonlarda yapılan yoklama veya açık oylamalardan herhangi birisinde...» saat 7'ye 10 kala da olsa, yani o günkü toplantının biteceği zamana 10 dakika kala da olsa, «özürsüz veya izinsiz olarak bulunmayan milletvekili, yoklamanın veya açık oylamanın yapıldığı birleşimde yok sayılır.»

Bu kadar bağlayıcı ve kayıtlayıcı bir hükmün tatbik imkânına sahip olup olamayacağını, gerek Komisyonda bulunan arkadaşlarımız, gerek bugüne kadar milletvekilliğini birkaç dönem yapmış olan arkadaşlarımız, gerekse son dönemde gelmiş olan arkadaşlarımız gayet yakından bilmek durumundadırlar. Bundan sonrakiler de bu tüzüğe göre çalışma durumunda olacaklardır; bundan sonraki dönemde seçilen milletvekilleri ve bizim çalışmalarımız buna göre olacaktır. Çünkü hangi zamandan itibaren yürürlüğe konacağını yürürlük maddesiyle kabul edeceğiz. Şimdi bunun yerine getirilmesi imkânsızdır.

Bu bakımdan bu fıkranın bu şekil içerisinde tutulması ve kabul edilmesine imkân görmüyoruz.

Bu sebeple bir takrirle de bu fıkranın kaldırılmasını talep etmiş bulunmaktayız.

Muhterem Milletvekilleri, diğer maddeler üzerinde yapılan değişikliklerde nihayet prensip mevzuu itibariyle birtakım önergeler verdik ve hattâ bunlar üzerinde şu maddeye gelineye kadar bugünkü birleşimde konuşma lüzumunu dahi hissetmek durumunda olmadım ama, bu mühim bir husustur, Meclisin çalışmalarıyla ilgilidir. Evet, Meclise milletvekili devam etmeli; evet, komisyon çalışmalarına milletvekili devam etmeli. Bugüne kadar (bâzı ar-

kadaşlar söylediği için benim de tekrarımda her halde abes bir husus görmezsiniz) bu Meclis ve Komisyon toplantılarına en fazla giden, en fazla bulunan arkadaşlarımızdan biriyim; ama mazeretimdi, özürümdü diye sonunda yapılan bir yoklamada bulunmadım diye neye bana bir daha ispat külfeti yüklemek durumunda olsun? Çünkü özürsüz veya izinsiz olarak bulunmayan... İzinim yok. Özür?.. Bu husus; ben 4 saat, 5 saat devam eden bir toplantıda bulunayım da bu toplantının 4,5 - 5 saatinde bulunayım, son yarım saatinde bulunmayayım, bunun içinde birkaç yoklama yapılsın onda da bulunayım, sonunda bulunmamış olayım komisyonda veya Mecliste. E, orada benim özürüm şuydu, benim özürüm buydu diye tıpkı okul çocuğunun öğretmenim işte ben şunu yapmadım, bunu etmedim, babam şunu dedi, annem bunu dedi diye gidip özürünü kabul ettirmesi kadar yersizdir. Bu, leyli mekteplerde dahi tatbik edilemeyecek kadar ağır bir hükümdür.

Bu yönüyle bu 1 nci fıkranın maddede muhafazasına biz parti olarak ve şahsen imkân göremiyoruz. Bu bakımdan bu fıkranın kaldırılması yerinde olacaktır. Bu hususta da önerge vermiş bulunuyoruz. Önergeyi izah için ayrıca bir söz almak niyetinde de şahsen değilim. Mesele burada tavazzuh etmiş durumdadır zannediyorum. Bu bakımdan şu ana kadar maddeyle ilgili olarak izah etmiş olduğum hususların grubumuzun görüşü olduğunu belirtir, D. P. grubu adına hepinizi saygılarımla selâmlarım.

BAŞKAN — Sayın Özgüner, buyurun.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım;

Tasarının 127 nci maddesi Yüce Kurulda devamsızlığı önleyebilmek kastıyla ve esprisiyle getirilmiştir. Şimdi benden evvel konuşan değerli arkadaşım Mustafa Kubilay İmer'in, bu maddeye ne sebeple karşı çıktığını dikkatle dinledim, ama ben kendilerini haklı görmediğimi kendisinden özür dileyerek evvelâ söyleyeyim. Kendisi şu Yüce Kurulun devamlılarından biri. E, devam eden bir arkadaş acaba devamı kendisi arzu etmez mi? Şu Yüce Kurulda arkadaşlarım, şu anda hakikaten bir yoklama yapsak ekseriyetin olmadığı neticesine belki varabiliriz. Zabıtlara geçmesinde dikkatli dav-

ranmak iddiasıyla konuşuyorum, şimdi belki bulamayabiliriz ekseriyeti.

O sebeple arkadaşlarım, kastımız ne? Şu Yüce Kurulda birlik içerisinde vazife görelim ve hakikaten muayyen kişilerin çabasıyla muayyen kanunlar çıkıyor biçiminde kamuoyuna yansıyan bir dedikoduyu da önleyelim.

Arkadaşlarım, 127 nci maddenin 1 nci fıkrası; «Genel Kurulda veya komisyonlarda yapılan yoklama veya açık oylamalardan herhangi birisinde özürsüz veya izinsiz olarak bulunmayan milletvekili, yoklamanın veya açık oylamanın yapıldığı birleşimde yok sayılır.» diyor. E, şimdi var mı sayalım? Arkadaşlarım, şu Yüce Kurulun açılabilmesi için ekseriyet var mı, yoklama daha açıldığı anda yapılır. Yani ekseriyet varsa açılır Yüce Kurul. Açılır çalışmaya başlar ama, bazı arkadaşlar öyle alışmıştır, yadırgadığımızı söylemek zorundayız, kamu da yadırgıyor. Sanki Genel Kurula sadece toplanma anında yani saat 15'i az geçse o sıralarda bulunurken yeterlidir itiyadında olan bazı arkadaşlar, hemen dağılıverip dışarı çıkarlar; bir kısmı çay kahve içer, şüphesiz mazereti olanlar vardır, bunu yadırgamayız ama, her gün mü mazeret olur arkadaşlarım? Şimdi hangi gruptan olursa olsun arkadaşlarımız var, şu Yüce Kurulda üç sene geçti, dördüncü sene bitmek üzere, yoklamadan yoklamaya yüzünü gördüğümüz değerli arkadaşlarımız var. Necedir? Kamuoyunun yadırgamasını bir tarafa bırakın, seçmenin yadırgadığını bir tarafa bırakın; ama vicdanen kendi kendisini yadırgamaz mı? Buna engel olalım arkadaşlarım.. Engel olalım buna. Sadece yoklamanın yapıldığı anda bulunmayı itiyadedinmiş olan arkadaşları burada bulunmaya mecbur etmek için Başkan her an yoklamayı yapabilmelidir. Fakat bu da çok rijit diyebileceğimiz sert bir madde gibi görünebilir belki ve hakikaten ben de Komisyonun temayülünü bilen bir arkadaş olarak şu yoklamayı çıkarıp, açık oylamalardan herhangi birisinde bulunmayan dersek, hiç olmazsa biraz daha rijit olmaktan kurtarırız.

Arkadaşlar aslında ben, yoklamanın da hakikaten her an yapılabilmesi taraftarıyım. Ancak, buna rağmen eğer Yüce Kurul bunu çok sert görürse, rijit görürse yoklamayı değil, hiç değilse açık oylamaları esas bırakarak bu maddeyi geçirmelidir.

Arkadaşların, şüphesiz devam, yoklamalar da bulunuvermek değildir dedik. Buna engel olmanın yolu da budur. Bugünkü uygulamada, sadece Meclisin saat 15,00 sıralarında yapılan yoklamasında bulunmayı itiyadedinmiş olan arkadaşlara devam zorunluluğu veririz, diyoruz.

Bu sebeple maddeyi savunmakla beraber, maddenin son fıkrası gereğince eğer görüşmesiz oylama yapılır ise, bunun da sakıncaları vardır. Bugünkü uygulamada görüldüğü gibi gene dile getirmek lâzım ki, buna karşı çıkmak herhalde isabetli olur. Daha uzun süreli izinler için, yani Başkan, 8 güne kadar olan izinleri kendi imkânı dahilinde veriyor, buna bir diyeceğimiz yok. Ancak son fıkrasında daha uzun süreli izinler için, Başkanlık Divanının, Sunuşlar sırasında yer alacak teklifi üzerine Genel Kurul, görüşmesiz işaret oylaması ile karar verir.

Şimdi arkadaşlarımız...

BAŞKAN — Süreniz doldu Sayın Özgüner, tamamlayınız efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — Toparlayayım efendim.

Burada uygulamada hep gördük; gelen bütün izin dileklerine hepimiz parmak kaldırıyoruz. Parmak kaldırmayan yahut da karşı çıkan yok. Parmak kaldırmayan var da, hiç değilse aksi oy veren yok. O halde, neden bunun böyle olduğunu araştırırsak, şu sonuca varıyoruz :

Arkadaşlar, gerekçesini bilmiyoruz da onun için. Haklılığını ve haklılıktaki ağırlığını bilmiyoruz da onun için. Gerekçesi burada açıklandıktan sonra, bunun inandırıcı bir gerekçe olmadığı yahut da gerçek bir mazeret, özür olmadığı üzerinde tartışma yaparsak, hakikaten sık sık böyle uzun süreli izin istekleri Yüce Meclise gelmemiş olur arkadaşlarımız. Bu dönemin başlangıcından bugüne kadar öylesine fazla izin istekleri geldi geçti, hiçbirine karşı çıkıldı mı? Yok, çıkılmadı. Çünkü tartışma yok, tartışması yapılsın...

BAŞKAN — Sayın Özgüner, Sayın Özgüner, tamamlayınız lütfen.

TURHAN ÖZGÜNER (Devamla) — Bu sebeple de bir önerge veriyorum, iltifat buyrulmasını rica ederim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Buldanlı, buyurunuz.

AHMET BULDANLI (Muğla) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarımız,

127 nci maddde, 50 yıllık Millet Meclisi tathikatının doğurduğu bir netice olarak tedvin edilmiştir ve yerinde bir maddedir.

Burada devamlılığı esas alan bu madde, ayrıca Komisyonlarda da yoklama esasını getirmiş. Komisyonlarda da devam aramıyor. Ama burada bir fıkra konmamış; nasıl Millet Meclisinde, içtimalarda, İçtüzük Başkanlık Divanına her istediği zaman, her tereddüt hâsıl olduğu zaman yoklama yapma imkânı veriyor, bu imkânı Komisyona da vermiş olmak lâzımgelir. Ama, nasıl yapacağını bildirmiyor. Komisyon Başkanı tüzüğün tanıdığı bir hakla toplantıyı açtı, müzakere başladı, sonradan nisabın düştüğünü gördü. Ne yapacak? Oturumu tatil mi edecek, yoksa yoklama mı yapacak? Mutlaka yoklama yapacak. Yaptığı zaman nereye bildirecek? O husus burada yok. Buraya hüküm koymak lâzımgelir. «Komisyon başkanları, nisabın düştüğünü gördüğü anda yoklama yapar ve neticeyi Başkanlığa bildirir», hükmünün buraya konması zannederim ki komisyonlara devamlılığı temin eden bir hüküm olacaktır.

Bu hususta Başkanlığa bir de önerge verdim, kabulünü istirham eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Karaca, buyurun.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

[Bendeniz genellikle, tedvin edilmiş bulunan 127 nci maddenin karşısında değtlim. Ancak; bu maddenin içinde bir çok boşluklar vardır. Haklı olarak, Meclise devam eden bazı üyelerin, devam etmiş olmasına rağmen, devam etmemiş gibi gösteren kısımları vardır, bunların rötuşu gerekir.

Esasında gönül arzu ederdi ki, bu Yüce Parlâmentoda, Parlâmentoya seçilmek şerefine nâil olmuş üyeler için, böyle bir devamlılık veya devamsızlık diye bir şey mevzu bahis olmasın. Çünkü, dört yılda bir defa yapılan bu seçimlerde; arzu edenler, isteyenler, kendinde ve üyeliğinde çalışabilmek, bu Meclise bütün gönlünü, ruhunu, varlığını, mevcudiyetini verebilmek inancını görmüş kim-

selerin, büyük çekışmelerden, büyük nricadelelerden sonra buraya geldikten sonra, üstelik Meclise devam etmemesi şüphesiz ki üzücüdür.

Ama, devam edilmemesi gibi neticeleri de gözle görüp, basın ve saire ile bizi kamuoyunda seçmenlerimize karşı küçük ve müşkül duruma düşürdüğü için, böyle bir maddenin tedvinine, kendi kendimize haksız yere sebebiyet vermiş olduk.

Bu bakımdan konumuz hakkında da müeyyideler getirmek durumundayız. Müeyyide maddesi üzerindeki konuşma hakkın mahfuz kalmak üzere, kısaca şura temas etmek istiyorum.

Maddede deniyor ki: «Genel Kurulda veya komisyonlarda yapılan yoklama veya açık oylamalardan herhangi birisinde özürsüz veya mâzeretsiz bulunmayan bir kimse.» Şimdi, malûm ya, genellikle bu Parlâmentoda sayıları büyük de olmasa, az da olmayacak bir derecedeki arkadaşlarımız saat 2'de Meclis kabinlerinde, müracaatta misafir kabulüne dert ve dilekleri denlemek üzere içeriye giriyoruz; 30, 40, 20, 25, 15, ne ise vatandaş geliyor. Öyle zaman oluyor ki 3'ü beş geçe, 3'ü on geçe ancak o kabinde çıkabiliyoruz. Ama biz Mecliste devamlı milletvekiliyiz. Bekleyiniz, yoklamaya girelim, gelelim dediğimiz zaman, saat 2,5 da kapılar kapanıyor, görevli olan müstahdemler Meclis İdare Amirinden almış olduğu talimat üzerine vatandaşı dışarıya çıkarıyorlar. Biz Meclise geliyoruz nefes ala ala, yoklama yapıldı mı, yapıldı. Ne kadar oldu, beş dakika oldu. Peki beş dakika önce yoklama yapıldı, saat 3'ü beş geçiyor. 3'ü altı geçe biz içeriye geldik. Saat 19 - 20'ye kadar da bu Mecliste bu oturumu takib ediyoruz. Tesadüfen de bir açık oylama olmadı, başka bir oylama olmadı. Şu halde bu parlâmanter üye, Mecliste bulunmadı mı denecektir?

Yoklama yapıldıktan itibaren muayyen bir saatin hitamına kadar gelen milletvekilleri veya parlâmanterler yazı ile yoklamadan sonra şu dakikada geldiklerini, Başkanlık Divanına imzalı bir mektupla bildirdikleri takdirde, bunlar için ayrıca bir özür veya mâzeret aranmadan yoklamada bulunmuş telâkki edilmelidirler.

Arkadaşların teşbihte hata olmaz. Lâsede, ortaokullarda beş dakika, on dakika derse geç gelen öğrenci dahi var sayılıyor, var sayılıyor! O halde ben beş dakika sonra geldim, yoklama da yapılmıştır. Ben artık bu Mecliste bulunmam denebilir.

Şimdi kalıyor özürsüz ve mâzeretsiz hususu. Ben bugün yoklamada bulunamadım diye derhal bir reçete çetelesi hazırlamam lâzım. Nigin gelmedim? Efendim ben falan kabinde 7 kişi ile görüştüğüme dair derhal bir tutanak yapacağım, oradaki bulunan müstahdemler veya teşrifat memurları da bana şahit olacak. Ordan sonra bunu Başkanlığa vereceğim. Başkanlık tereddükle düştüğü takdirde, ya müstahdem veyahut da orda bulunan teşrifatçı memurları çağırıp ilcabında milletvekilinin falan günü söylemiş olduğu, ileri sürmüş olduğu mâzeret doğru mudur, değil midir gibi bu kısımların tahkikine geçilecek. Teşrifatçı memur bunu hatırlamayabilir, hatırlasabile rencide edici durumlar yaratabilir.

Bu bakımdan, devamsızlığın önlenmesi hakkında getirilmiş olan maddenin yanında olmakla birlikte, yoklama yapıldığı anda bulunmayıp da, yoklamadan on dakika veya on beş dakika sonra veya ilk yarım saat içerisinde gelen parlâmanter üye, Başkanlık Divanına yazılı olarak bulunduğunu bildirdiği takdirde, artık onun var sayılmasının lüzumlu olduğuna, lüzumsuz yere mâzeret beyanları ileri sürmek suretiyle, haklı veya haksız tahkikata, tahkikat sonunda da rencide edici durumlara girilmemesi için, Komisyonun bu durumları nazarı itibara almasını arz eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Sayın Özdenoğlu, buyurun.

ŞENASİ ÖZDENOĞLU (Ankara) — Sayın arkadaşlarım;

Devam konusu başlangıçtan bugüne kadar T. B. M. M.'nin en önemli problemlerinden birisi olmuştur. Bizi seçenler devam konusunda hassastırlar ve bu duyarlılıkta çok haklıdırlar.

Açıkça ifade etmek gerekirse, bizi seçen vatandaş kendi çocuğunun okula gitmesi üzerindeki hassasiyetten daha çok kendi seçtiğinin Meclise devam etmesi üzerinde hassastır.

Bunu da anlamak lâzımdır. Sonmaktadır. filân oturumda niçin yoktunuz?..

Değerli arkadaşlarım, bizi seçenler «Meclise gedin, her gün kürsüye çıkın» diye seçiyorlar elbette; ama «Gidin orada oturun ve mutlaka oyunuzu kullanın» diye seçiyorlar. Öyleyse milletvekilliğine talip olan ve birbir kınacı, ağır, çetin mücadeleden sonra seçilip buraya gelen her arkadaşımız, Meclise devamı başka görev olarak benimsemek zorundadır. Bunda hepimizin ihmali oluyor, gerçekten günümüzce devam sağlanamıyor. İşte bu 127 ncı madde bunun tedbirlerini getiriyor.

Tedbirler ağır değil mi?..

Arkadaşlarım, ağır değil. Noksanlar var, Sayın Karaca'nın görüşüne katılmamak mümkün değildir, arkadaşımız gayet ilginç bir noktaya parmak bastılar. Ancak, çoğunluğu nasıl temin edeceksiniz, gelip gelmeyi nasıl ayıracaksınız? Başka olanığınız var mı?..

(Olanaklardan biri açık aylamadır.

Açık oylamayı her zaman Başkan yapmayacaktır. Açık oylamaya tabi tasarılar oylanırken, açık oylama kendiliğinden doğacaktır, Başkan emredecektir; ama onun dışında, daha önce kabul buyurduğunuz proseslerle açık oylamayı milletvekilleri de isteyebileceklerdir. Öyleyse, kendi sistemi ve bünyesi içerisinde bir açık oylama müessesesi doğuyor ki, saati belli değil. Başkan ilân edemez, «16,10'da açık oylama yapacağım» diyemez. Örneğin oturumun kapatılmasına 10 dakika kala, şimdiki prosese göre, 10 sayın üye ayağa kalkacaktır, «Açık oylama istiyoruz» diyeceklerdir, açık oylama başlayacaktır, Başkan ne yapsın.

Şimdi, bu iradeniz dışında bir meseledir, önleyemezsiniz; lüzumludurda... Getirdiğiniz sistemin içinde vardır. Açık oylama müessesesi mevcut olduğu müddetçe bunun saati, zamanı yoktur, bunu kabul edeceğiz, arkadaşlarım.

Öbürü nedir?.. Öbürü de yapılan yoklamadır.

Arkadaşlarım, bütün arkadaşlarım ifade buyurdular; oylama oturumların meşruluğudur. Başkan, çoğunluğu tespit etmeden elbette görüşmelere geçemeyecektir. Bu itibarla, bir noksan vardır, katılmamak mümkün

değil. Sayın Karaca arkadaşımızın buyurduğu gibi, gerçekten, mazereti nedeniyle tam yoklama sırasında gelememiş bir milletvekiline bir hak, bir şans mutlaka tanınmalıdır. Bu, gerçekten adil bir çözüm olacaktır. Böyle bir formül bulunmaksızın da madde noksan sayılmamalıdır. Sayın Komisyon da herhalde bunun bir tedbirini düşünecektir.

Bir arkadaşımız, «Burası okul değildir» buyurdular.

Arkadaşlar, Meclisimiz gerçekten bir okul değildir; fakat milletin, okullardakinden daha ciddi bir şekilde Meclise devam edilmesi arzusunda olduğu bir gerçektir. Meclisimiz bilinen anlamda okul değildir; ama okulun da, üniversitenin de üstünde bir kuruluştur. O itibarla; devam konusunda herhangi bir tavize yer olmadığı kanısındayım.

Sayın arkadaşlarım, bir nokta daha var; bir sayın arkadaşım da izin meselesi üzerinde durdular. Başkanın kendi yetkisini kullanarak vermiş olduğu sekiz günlük izin dışında, yazılı olarak mazeret bildirmek şartıyla sekiz günden fazla süreli izinler için Genel Kurulda mutlaka görüşme yapılması lüzumuna değindiler.

Arkadaşlarım, asıl olan mazereti olan milletvekiline itimattır. Sekiz günden fazla süreyle ve mâzerete dayanarak buraya gelmiş olan, Başkanlık sunuşları arasında Yüce Kurulun taktirine arz edilmiş olan bir istemde tasavvur buyurun ki, arkadaşımız 20 gün izin istiyor. Bunun esasen bir ropara ya da gerçekten bir meşru mâzerete dayanması gerekeceği açıktır. Burada görüşme açılacak olursa, raporları mı münakaşa edeceğiz?..

BAŞKAN — Sayın Özdenoğlu, süreniz doldu.

ŞİNASİ ÖZDENOĞLU (Devamla) — Böyle şey olmaz; işte o zaman asıl okul durumuna düşmüş oluruz. Milletvekiline güven esastır. Başkanlığın takdiri bizim için saygıya değer bir takdirdir. Hattâ, bana kalsa bu sekiz günlük izni de on güne çıkarmak lâzımdır. Sekiz gün zaten göz açıp kapayıncaya kadar biter. Bir milletvekili Van'a gidecek, kışta kıyamete zaten yol kapanıyor, vasıta bulabilirse 4 - 5 günde ancak gidebiliyor. Biliyorsunuz, uçak kışın güçlüğüle iniş yapıyor. Bu nedenlerle as-

İnnda sekiz günlük süre de azdır. Başkanlık makamı kendi takdirini kullanmak suretiyle on güne kadar izin verebilmelidir. On günden fazlası için, yazılı şekilde müracaat üzerine, Başkanın takdiriyle sunuş halinde Yüce Kurulu-nuza getirilmelidir.

Maddenin bu esaslar içerisinde kabulünün uygun olacağı ve sonuç olarak maddenin lehinde olduğumu beyan eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Sayın Avşargil, buyurunuz.

TUFAN DOĞAN AVŞARGİL (Kayseri) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

127 nci madde oldukça önemli bir madde. Bunun 1 - 2 noktadan önemi var. Birisi, milletvekillerinin Meclise devamı ve memleketin faydasına diye mülâhaza ettiğimiz kanunlar çıkarken büyük bir ekseriyetin burada bulunması, kanunların daha esash bir şekilde tetkik edilerek çıkması noktasıdır. İkincisi, kamuoyunun karşısında Meclisin durumudur.

Diğer arkadaşlarımızın izah ettikleri gibi, yıllardan beri Büyük Millet Meclisinde devam, kamuoyunda dedikodu mevzuu yapılmaktadır. Buradan en önemli kanunlar çıkıyor, reform kanunları dediğimiz çeşitli kanunlar çıkıyor; ama Mecliste bu müzakerelere katılan arkadaşlarımızın sayısı çok az oluyor; 7 - 8 kişiyle, 15 - 20 kişiyle kanun çıkıyor.

Şimdi, Meclise devam eden arkadaşlarımız görevlerini idrak ediyorlar; ama bir kısmı arkadaşlarımız, «Vatandaşın işini takibediyorum» diye Meclise gelmiyor, bir kısım arkadaşlarımız da birçok sebeplerden Meclise gelmiyor.

Bugün Meclisimiz çalışır halde olmasına rağmen Avrupa'da lüzumsuz gezilerde bulunan milletvekilleri var. Evvelâ bir Meclis kendi kendini kontrol edebilmelidir.

İlkokuldan, devam mecburiyetinden bahsediyoruz. Bir Devlet memuru yedi gün izinsiz ve mazeretsiz görevine gelmediği zaman uygulanan bir müeyyide var. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir milletvekili özürsüz ve mazeretsiz Meclise gelmediği zaman da elbette bunun bir müeyyidesi olmalı. Hattâ bu 127 nci madde, benim anlayışına göre, biraz daha sert olmalı. Uygulamalar bize bunu gösteriyor. Milletvekili Meclise devam etmediği zaman bunun karşılığı da mutlâka olmalı. Bir milletvekili 45 Birleşim

Meclise gelmeyecek, bunun sonunda yolluğunun bilmem kaçta kaç kesilecek. Kanaatimee, bunlar müeyyide sayılmaz.

Değerli arkadaşlarım, bu bakımdan Komisyon bu maddeyi mümkünse yeniden müzakere etmeli ve daha başka müeyyideler getirmeli, milletvekillerinin Meclise devamı sağlanmalıdır.

Burada Başkanlık Divanında oturduğumuz halde, tanımadığımız milletvekilleri vardır. Al-bümden resmine bakıyoruz, tanımıyoruz. Meclise çok seyrek gelen milletvekili arkadaşlarımız vardır. Yıllardan beri gelmiyor, seçmenle ilgisi yok; Avrupa'da geziyor, İstanbul gibi büyük şehirlerde geziyor. O da bir milletvekili-dir; ama yarın seçmen karşısına çıkacaktır. Devam eden milletvekilleri de, bu devamsız olan milletvekilleri yüzünden dedikodu mevzuu oluyor. Elbette bir kimsenin mazereti olabilir. Başkanlık Divanı bu gibi arkadaşlara izin veriyor, sonra Yüce Meclis, hangi arkadaşın ne kadar izin aldığına bakmadan Başkanlık Divanının sunuşuna oy veriyor, kabul ediyor. O halde devamsız bir milletvekilinin işi olmadığı zaman Meclise devam etme alışkanlığı mutlaka olmalıdır. Bir hatip kürsüye çıktığı zaman neden boş sıralara hitabetsin? Her milletvekili mutlâka kendi açısından memleketine faydalı gördüğü konuları bu kürsüye getiriyor; ama boş sıralara hitabediyor. Niçin? Şu anda burada bulunmayan milletvekillerinin hepsi yatan-daş işini mi takibediyor?.. Saat 17,00'den sonra ne yapıyor? Diyelim ki, saat 17,00'ye kadar Devlet daireleri açıktır, bu zamana kadar vatandaşın işini takibediyorlar, ondan sonra ne yapıyorlar?

Komisyonlarda ve Genel Kurulda ekseriyet olmadığı için bâzı günler toplantılar yapılamıyor. Bu bakımdan sayın Komisyondan rica ediyorum; bu madde ile getirilen müeyyide bence hafiftir. Kendi kendimizi kontrol etmek bakımından, devam etmeyenlerin devamı hususunu bir esasa bağlamak bakımından başka türlü bir müeyyide ile karşımıza gelmelidirler.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Efendim, madde üzerindeki değişiklik önergelerine geçiyoruz. Verilen değişiklik önergelerini okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

127 nei maddenin 1 nei fıkrasının metninden çıkarılmasını saygıyla arz ederim.

İstanbul

Nuri Eroğan

Sayın Başkanlığa

İçtüzük tasarısı 127 nei maddenin 1 nei fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Konya

Mustafa Kubilay İmer

Sayın Başkanlığa

127 nei maddenin ilk fıkrasını aşağıdaki şekilde değiştirilmesini öneririm.

Ankara

Yusuf Ziya Yağcı

«Genel Kurulda veya komisyonlarda yapılan yoklama veya açık oylamalarda özürsüz ve izinsiz olarak bulunmayan milletvekili o birleşimde yok sayılır.»

Sayın Başkanlığa

127 nei maddenin 1 nei fıkrasına aşağıdaki cümlelerin ilâvesini öneririm.

Niğde

Mevlüt Ocakçıoğlu

«Yoklamayı takiben bir saat içinde gelenler, Başkanlığa geldiklerini bildirirler ve yoklamada mevcut sayılırlar.»

Sayın Başkanlığa

Tasarının 127 nei maddesinin 2 nei bendindeki (8) günlük sürenin (10) güne çıkarılmasını saygıyla öneririm.

Ankara

Şinasi Özdenoğlu

Sayın Başkanlığa

127 nei maddenin son fıkrasındaki «görüşmesiz. sözcüğünün maddeden çıkarılmasını öneriyorum. Saygılar sunarım.

İçel

Turhan Özgüner

Sayın Başkanlığa

127 nei maddeye aşağıdaki hususun ilâvesini saygılarımla rica ederim.

Muğla

Ahmet Buldanlı

«Komisyon Başkanları, bulunmayan üyeleri bir raporla Meclis Başkanlığına duyurur.»

BAŞKAN — İşlem yapmak üzere tekrar okutuyorum efendim. (İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Sayın İmer'in önergesi de aynı mahiyette olduğu için ikisi birlikte işlem görecektir.

Sayın Komisyon, önergeye katılıyor musunuz efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

MUSTAFA KUBILAY İMER (Konya) — Önergemi izah sadedinde söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın İmer.

MUSTAFA KUBILAY İMER (Konya) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri;

Maddeyle ilgi olarak grup adına yaptığım konuşmadan sonra bir kısım arkadaşlarımın bu konuşmalarla ilgili bâzı izahları olmasaydı, o konuşmam sırasında belirttiğim gibi önergemi izah etmek için söz almak lüzumunu hissetmeyecektim.

Burada şu noktanın açıklıkla bilinmesinde fayda vardır: Bugün Meclise devamın veya devamsızlığın unsurları, şu anda kabul etmekte olduğumuz İçtüzüğün hükümleri içerisinde de belirlendiği gibi, gruplara ehemmiyet veren bir çalışma tarzını kabul eden Mecliste, grupların sorumluluğu altındadır. Bu yönüyle, devam meselesinin evvelâ bu yolla ele alınması gerekir. Sonra Meclis çalışmaları yönüyle ele alınabilir.

Diğer taraftan, bir hususu arz etmek istiyorum: Ödenek alınıyor; Ankara'da ikâmet ettiği halde ödenek veriliyor. Üzerinden vergi, Damga Resmi dahi kesilmeyen ödenek. Niçin? Seçmenle temas edebilmek için. Bunlar açık ve aşîkâr.

Diğer taraftan, yine bu İçtüzükle kabul etmişiz; Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri bu Meclis çalışacaktır diye.

ŞİNASI ÖZDENOĞLU (Ankara) — Pazar-tesi, Salı, Çarşamba şeklinde..

MUSTAFA KUBILAY İMER (Devamla) — Salı, Çarşamba, Perşembe efendim... Gayet rahat biliyorum beyefendi, çünkü hazırlığında da bulunduk da.

Diğer taraftan, komisyonlar, Meclisin çalışma yaptığı zamanlar da, umumî kaide olarak toplanamazlar.. Ancak Meclis Başkanlığından izin alındığı ve Başkanlık Divanınca mâkul görüldüğü takdirde toplanabilirler.

Şimdi, komisyonların da yarım gün içerisinde bir mesai yaptıklarında, ki, Meclisleri öğleden sonra toplanır diye kabul etsek, bir netice alınmadığı da aşikârdır. Bu suretle, Salı, Çarşamba, Perşembe günleri Meclis çalışmalarına, Pazartesi, Cuma ve Cumartesi günleri de komisyon çalışmalarına ayrılmış bulunacaktır. Salı Çarşamba, Perşembe günleri çalışmayı müdafaa eden arkadaşlarımız, diğer zamanlarda komisyonlara zaman ayrılması lüzumunu da belirtmişlerdir.

Şimdi, bir seçmenle temas, bir de diğer hususu nazarı itibara almak gereklidir; bir. İkincisi; bu neyi doğuracaktır? Bunu, partiler olarak, gruplar olarak, milletvekilleri olarak gayet yakından bilmekteyiz. Seçmenle temas edilmektedir, hattâ gidildiği zaman «bize uğramadınız» denilmektedir. Bu şekilde sıkı bir duruma bağlandığı takdirde, ki, biz Meclise devamın lehindeyiz, bunu elbette kabul ediyoruz, bu şekilde bağlandığı takdirde Meclisler sık sık ara vermek lüzumuna kadar gideceklerdir. Diğer hususlar da var; izni alabilmek, özü ispat edebilmek gibi. Bunlar, ağır ve tatbikatında devam edenleri ve müşkül vaziyete sokabilen hükümlerdir. Daha mutedil bir hüküm teklif halinde gelmiştir. Burada, 211'le bahsedilen devam ve izin kısmı 16 ncı kısım olarak teklifte, Komisyonca 9 ncü kısım, devam ve izin 127 numaralı maddeyle getirilmiştir. Her ikisi arasında birinci fıkralarda bir karşılaştırma yapıldığı takdirde, partilerin temayüllerinin de ne istikamette olduğu açıklıkla - yetkililerce hazırlanmıştır - görülecektir. Burada, biraz daha üzerinde durulabilecek hususlar olabilir; ama bu, daha iyi bir netice almak için, fakat Komisyonun getirmiş olduğu şu hüküm, belki Meclise devam yönünden burada gayet güzel sözler söylemek yönünden yerindedir ve şunu söylüyorum; Meclise devam etmenin, parlâmenter vazifenin, Parlâmentoda bir üye olmak durumunun, evvelimde kanunları çıkarmak olduğunu her zaman için grup olarak da şahsen de iddia etmişizdir ve bunun müdafiiyiz; ama diğer taraftan, bir de tatbikat ile bunun arasındaki münasebeti temin etmek ve gelecekteki Meclislerin de bu iletülikle çalışacaklarını kabul durumunda olmak lâzımdır. Bu yapılmadığı takdirde, bir parlâmenterin dışarıda da birtakım vazifeleri bulunduğunu da kabul etmediğimiz tak-

dirde o zaman getirilecek hüküm, dediğimiz gibi çok katı olacaktır.

Bu yönüyle, biz birinci fıkranın mevcut olmamasını, bunun manevî unsur halinde ve gruplar halinde çalışacak Meclisin gruplarının evvelimde bunu temin etmesiyle mümkün olabileceği kanaati içerisinde bu takriri şahsen vermiş bulunmaktayım. Takririme bu yönüyle iltifat edilmesini arz ve istirham ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Efendim, Sayın İmer'in değişiklik önergesine Komisyon katılmamıştı. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

MUSTAFA KARAMAN (Gümüşane) — Sayın Başkan, bir defa daha okutsanız.

BAŞKAN — Okutayım efendim.

(İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın, önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Sayın İmer'in önergesi de aynı mahiyette olduğu için birlikte muamele görecektir efendim.

Tekrar oya sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeye geçiyoruz.

(Ankara Milletvekili Yusuf Ziya Yağcı'nın önergesi tekrar okundu).

BAŞKAN — Sayın Komisyon, okunmuş bulunan önergeye katılıyor musunuz efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan, fazla bir değişiklik de yok.

YUSUF ZİYA YAĞCI (Ankara) — Önergeyi izah sadedinde söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Yağcı.

YUSUF ZİYA YAĞCI (Ankara) — Muhterem Başkan, değerli arkadaşlarım;

Sayın Komisyon Başkanı, önergeme, Komisyonun tanzim etmiş olduğu metinle aralarında fazla bir fark bulunmadığı için iştirak etmediğini ifade ettiler. Halbuki çok fazla fark vardır.

Bu madde üzerinde daha evvel söz alıp konuşan arkadaşlarımızın tümünün endişesi şu idi: Bir milletvekili yoklamada bulundu, o gün birkaç açık oylamayı gerektiren bir husus var; diyelim ki, 4 veya 5 açık oylama yapılıyor. Bunlardan 3 tanesinde, 4 tanesinde bulunuyor bir milletvekili, ama bir tanesinde, milletvekilliğinin gereği olan diğer hizmetlerini ifa edebilmek

için yarım saatlik bir ayrılması yahut belki beş dakikalık bir ayrılması sonucunda oylamanın birisinde bulunamıyor. Bulunamadığı takdirde, - maddeyi olduğu gibi kabul edersek - o milletvekili o günkü birleşimde yok sayılıyor. Metin olduğu gibi kalırsa bu, büyük bir haksızlık ve adaletsizlik getiriyor.

Değerli arkadaşlarım, özellikle devam eden milletvekillerinin aleyhine bir husus getiriyor bu. Yoksa bu madde devamı sağlamaz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Özürünü bileceksin.

YUSUF ZİYA YAĞCI (Devamla) — Müsaade buyurun arkadaşlar. Devam eden milletvekillerinin aleyhine bir durum getiriyor. Şurada hepimizin, devam eden milletvekilleri birbirimizi tanıyoruz. Dikkat buyurun, herkes kendi nefsiyle mütalâa etsin; şu veya bu açık oylamalarda bulunmadın diye, ihtar da en çok bu milletvekillerine gelirdi.

Değerli arkadaşlarım, benim yaptığım teklif kabul edildiği takdirde; milletvekili o gün yapılan yoklamada bulunmamışsa veya birkaç açık oylamadan bir veya birkaçında bulunmuş da, bir tanesinde bulunmamışsa, o takdirde yok farzedilmeyecek. Demek ki, benim önergem mahiyetiyle madde metni arasında büyük fark var ve madde metnindeki adaletsizliği, haksızlığı ortadan kaldıracak, özellikle devam eden milletvekilleri aleyhinde olan bir haksızlığı ortadan kaldıracak bir mahiyettir. Komisyonun bu farkı gördüğü inancındayım. Ama, metne sahip çıkma arzusu içinde belki de fazla bir fark görmediklerini ifade etmişlerdir.

Heyeti Umumiyece kabul edileceğini ümid ederek, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Yağcı'nın önergesine de Komisyon katılmadığını belirtmişti. Değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Sayın Komisyon değişiklik önergesine filhal katılıyor musunuz?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan, müsaade buyurun önergeyi tetkik edelim, ondan sonra beyanda bulunacağım.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Filhal katılıp katılmadığınızı söyleyin

BAŞKAN — Efendim, Komisyon tetkik etmek ihtiyacını hissediyor.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Madde ile önerge arasında fark olup olmadığını görmediğimiz için bir tetkik edelim, ondan sonra karara varalım.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Maddenin hiç gereği kalmıyor ki.

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum; Komisyon önergeyi tetkik etmek ihtiyacında olduğunu söyledi. Bu önemli bir mesele değil.

Sayın Komisyon Başkanı, önergeyi tetkik edin, devam edelim.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Fazla bir fark olmadığı için katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Komisyon filhal katılmıştır. Tekrar oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi tekrar okutuyorum.

(Niğde Milletvekili Mevlüt Ocakçıoğlu'nun önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

MEVLÜT OCAKÇIOĞLU (Niğde) — Önergeyi izah için söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

MEVLÜT OCAKÇIOĞLU (Niğde) — Sayın Başkan, sayın arkadaşlarım;

Ülkemizde idare, maalesef vatandaşlarımızın itimadını kazanır bir halde değil, bu hüviyete gelmemiş. İdarede, herhangi bir dairede bir işi olan vatandaş, mutlaka orada bir tesirin yapılması gerektiği inancında.

Şimdi, köyünden kalkıp Ankara'da işi olan bir vatandaş geliyor. Hepimiz bu vatandaşın yanına katılıp, o daireye götürmek ve konuşturmak, itimadını temin eder bir hale getirmek mecburiyetindeyiz. Hepimiz bu çalışmanın içindeyiz. Memuru öğleden evvel bulamadık, öğleden sonra gelecek dendi. 14,00'te vardık, 14,30 - 15,00'te geldi, 15,00 - 15,30'da bu görevi yerine getirdik - ki, bizim için görev oluyor ülkemizdeki duruma göre - yarım saat, bir saat yoklamaya geç kaldık. O gün bulunmamış olacağız, çünkü 15,30 - 16,00'da geleceğiz. Bu bizler için büyük

sıkıntı olacak. Gerçi, devam konusunda bir bir alerji, bir tepki var. Ben biraz da bunu haksız buluyorum.

Dünya parlâmentolarından misaller verenler oldu. Ben de şahsan İsrail Parlâmentosuna ait bu hususta bir yazı okudum, bir broşür verdiler. Aynı derdin orada da olduğu, 300 kişilik bir Mecliste nihayet 20 - 30 kişi ile müzakerele- rin devam ettiği, diğer üyelerinin muhtelif se- beplerle devam edemediklerini orada okudum.

Şimdi, zaten herhangi bir kanunun müzake- resinde de - Şurada 3 - 3,5 senedir bulunuyo- ruz - 200 - 300 mebusun bulunmasına pek de lü- züm olmuyor. Nihayet o kanunla ilgisi bulunan o kanun tasarısı üzerinde malûmatı bulunan ar- kadaşlar, görevli arkadaşlar bulunuyor, konu- şmaları da yeterince yapıyorlar.

Şimdi, bu alerji yersiz olmakla beraber, bu- gün bu tepki üzerinde durup, devamı sağlayıcı bazı kayıtlar getirmek lâzım. Ama, şu bir saati de arkadaşlarımıza tanımak zarureti hâsıl oluyor. Nihayet 15,30 - 16,00'da gelmiş bir arkadaş 19,00'a, 21,00'e kadar, gece yarısına kadar mü- zakerelerde bulunacak ve o gün yok sayılacak.. Bunu ben doğru bulmuyorum. Bir saatlik bir avantaj tanıyalım. Kabulünüze mazhar olursa memnun olacağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Ocakçioğlu'nun önergesine de Komisyon katılmamıştır. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul eden- ler.. Kabul etmeyenler...

MEHMET ATAGÜN (Kırklareli) — Sayın Başkan, bir daha önergeyi okutur musunuz?

BAŞKAN — Hay hay efendim okutayım.

(Niğde Milletvekili Mevlüt Ocakçioğlu'nun önergesi tekrar okundu)

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEV- DET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan, bu önergede, yok olduğu halde nisap bulunamamış- sa bu husus nasıl tatbik edilecektir? Bu husu- sun açıklığa kavuşturulması lâzımdır.

BAŞKAN — Herhalde, yani «Bildirir» dedi- ğine göre nisabın bulunduğu ahvale münhasır olması gerekir bu önergenin.

MEVLÜT OCAKÇIOĞLU (Niğde) — Nisap bulunmazsa dağılır zaten.

BAŞKAN — Evet, zaten dağılır, birleşim olmaz.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEV- DET AKÇALI (Adana) — Olmadığı takdirde, gelir de Başkanlığa ispatı vücut ederse.. Öner- ge sahibinin bunu açıklaması lâzım. Dağıldığı halde bir saat sonra gelir, Başkanlığa yazı ile «Ben geldim» derse, var sayılacak mı, sayılma- yacak mı? Bunun açıklanması lâzım efendim.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Tatbikatta zor olur sayın Başkan.

MEVLÜT OCAKÇIOĞLU (Niğde) — Sayın Başkan, müzakere açılmışsa, gelecek arkadaşlar geldiğini bildirecek, açılmamışsa zaten kime ne diyebilir?..

BAŞKAN — Efendim, önergeyi tekrar oy- luyorum. Önergeyi kabul edenler.. Kabul etme- yenler.. Kabul edilmemiştir..

Diğer önergeye geçiyoruz.

(Ankara Milletvekili Şinasi Özdenoğlu'nun önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEV- DET AKÇALI (Adana) — 10 güne çıkarılma- sına katılıyoruz sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Özdenoğlu'nun önerge- sine Komisyon katılmıştır. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmmiştir.

Diğer önergeye geçiyoruz.

(İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in öner- gesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEV- DET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Özgüner'in önergesine Komisyon katılmıyor. Önergeyi oylarınıza su- nuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeye geçiyoruz.

(Muğla Milletvekili Ahmet Buldanlı'nın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEV- DET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan, zaten yoklamalar Başkanlığa gittiği için ayrıca bu ra- poru yazmaya lüzum yoktur. Zaten, yoklamala- rın neticesi Başkanlığa bildirilecektir. Bu sebep- le katılmıyoruz.

BAŞKAN — Sayın Buldanlı'nın önergesine Komisyon katılmıyor. Önergeyi oylarınıza su-

nuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan, burada bir düzeltme yapacağım, ikinci cümlede bir mürettip hatası var: «Verilebilir» kelimesi «verilir» olacak. Bir de, «görüşmesiz» ile «işaretle» kelimelerinin arasına «ve» kelimesi konulacak, 109'a göre düzeltiriz, o şekilde okunarak.

BAŞKAN — Onlar zaten o şekilde okundu her halde; bizde o şekilde tashih edilmiş efendim.

Maddeyi kabul ettiğiniz değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

128 nci maddeyi okutuyorum.

Devamsızlık cetveli :

Madde 128. — Başkanlık Divanı milletvekillerinin Genel Kurul veya Komisyon çalışmalarına katılmadığı günleri gösterir bir cetvel düzenleyerek bu cetvelin ilgili üyelere ait kısımlarını özel surette kendilerine gönderir.

Cetvele itirazı olan milletvekili aldığından başlayarak yedi gün içinde yazı ile itiraz edebilir.

Başkanlık Divanı itirazı inceler; gerekiyorsa ilgili üyeden bilgi ve belge ister, bundan sonra varacağı sonuca göre devamsızlık cetveli yayımlar.

Devamsızlık cetveli bir yasama yılı içinde en az üç defa yayımlanır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok. Madde üzerinde değişiklik önergesi yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

129 ncu maddeyi okutuyorum :

Devamsızlığın müeyyidesi :

Madde 129. — Bir yasama yılı içinde izinsiz ve özürsüz olarak toplam kırkbeş birleşimden fazla yok sayılan milletvekilinin yolluklarının üç aylığı kesilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde sayın Gıyasettin Karaca, buyurunuz efendim.

GIYASETTİN KARACA (Erzurum) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri :

129 ncu maddenin, elbetteki devamsızlığı olan parlâmenterler için bir müeyyide getirmesi tabii ve normaldir. Ancak burada «45 birleşim-

den fazla yok sayılan milletvekilinin yolluklarının üç aylığı kesilir» denmektedir.

Bence, 45 birleşim devamsızlık çok fazladır, bunu daha indirmek lâzımdır. Şimdi elimizde mevcut İktüzüğe göre, Parlâmentonun Millet Meclisi kanadı, Salı Çarşamba ve Perşembe günleri olmak üzere haftada üç gün toplanacaktır. Bu bir ayda 12 gün eder. Bir yılda ise, 12X12=144 gün eder. 144 günün içerisinde tahminen 20 günlük millî ve dinî bayramlar dolayısıyla tatil günlerini de çıkardığımız zaman, Parlâmentonun çalışma günü olarak 144'ten 20'yi tenzil ettiğimizde geriye 124 gün kalıyor.

Demek ki, 124 günlük içtima içerisinde 45 gün gelmeye bir müeyyide tatbik edilmeyecek; ancak 46 günden sonra gelmezse bu müeyyide tatbik edilecektir. 124'ten 45'i çıkardığımız zaman, geride kalan 79 gündeki 79 birleşim, bir yıl içindeki bir yasa dönemi içinde 79 defa oturuma gelen milletvekili böyle bir müeyyideden mahrum kalacak ve bu müeyyide ona tatbik edilmeyecektir.

Bu bakımdan, 45 günden fazla birleşime gelmemek suretiyle tespit edilen bu müddeti, ben-deniz çok fazla görmekteyim. Normal olarak, bu 45 birleşimin 20'ye indirilmesi lâzımdır. Madem devam istiyoruz, madem devamda bir müeyyide istiyoruz ve iş çıkarmak da istiyoruz. Şu halde 20 birleşim özürsüz ve mazeretsiz gelmeyen veya bunu ispat edemeyen kimsenin, bir maaşa tekabül eden, yani üç aylık yolluğu kesilir, şeklinde bu maddenin düzeltilmesinde isabet olduğu kanaatindeyim.

Takdir Yüce Heyete aittir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Madde üzerindeki değişiklik önergelerine geçiyoruz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Önergemizi gönderiyoruz, nazarı itibare alınız efendim.

BAŞKAN — Gönderiniz efendim.

Önergeleri okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Devamsızlığın müeyyidesi olan 129 ncu maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve taleb ederim.

BITLİS

Abidin İnan Gaydah

«Madde 129. — Bir yasama yılı içinde, izinsiz ve özürsüz olarak toplam 45 birleşim yok sa-

yılan milletvekillerine ihtarla beraber 6 ay Yüce Meclise alınmaz ve bu işlem basımla da kamuoyuna açıklanır.»

Sayın Başkanlığa

İçtüzüğün 129 neu maddesindeki 45 gün yerine, 30 gün olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Nevşehir

Hüsamettin Başer

Sayın Başkanlığa

129 neu maddedeki «45 Birleşim» deyiminin «30 Birleşim» olarak değişmesini öneririm.

İçel

Turhan Özgüner

Sayın Başkanlığa

Tasarımın 129 neu maddesinin 45 birleşiminin 30'a indirilmesini saygı ile öneririm.

Ankara

Şinasi Özdenoğlu

BAŞKAN — İşlem yapmak üzere tekrar okutuyorum.

(Nevşehir Milletvekili Hüsamettin Başer, Ankara Milletvekili Şinasi Özdenoğlu ve İçel Milletvekili Turhan Özgüner'in önermeleri tekrar okundu.)

BAŞKAN — Efendim, bu üç önerge de aynı mahiyette bulunduğundan birlikte işlem gerektir.

Sayın Komisyon, bu önergelere katılıyor musunuz efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan, Komisyonunda bunun kaç birleşim olması gerektiği uzun uzun münakaşa edilmiş ve 45 gün içinde karar alınmıştır. O bakımdan katılmıyoruz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Önergemi izah için söz istiyorum.

BAŞKAN — 3 önerge adına size söz veriyorum Sayın Özgüner, buyurunuz.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri:

129 neu madde üzerinde çok açık konuşan Fiyasettin Karaca arkadaşımızdan sonra, sadece önergenin savunmasını kısaca yapacağım, fazlaca yapmaya gerek yok.

Şimdi arkadaşlar; 45 günü bırakırsak, hesabını da gayet güzel yapan Karaca arkadaşımıza iştirakle söylüyorum ki, tatbikatı mümkün olmaz. Yani bu maddenin, bir yasama yılı içinde

45 günü hakikaten tatbik edilemeyeceğine göre, ölü doğduğunu iddia etmek mümkündür. Onun için geliniz, hakikaten bir müeyyide adı altında ceza maddesi getiriyorsak ve 127 ve 128 nei maddeyi işler halde tutmak istiyorsak, 129 neu maddeyi ona göre tedvin edelim. Aksi takdirde 129 neu madde ölü doğan bir madde gibi doğarsa bir yıl içerisinde 45 günü hesap edip, hakikaten hangi milletvekiline tatbik edeceğimizi uygulamada göreceğiz ki, mümkün değil. O halde devamsızlığa biz kapı açmış, yeşil ışık tutmuş oluruz. Geliniz bunu 30 gün yapalım, arkadaşımızın yaptığı hesap gereğince hakikaten 45 günü bir yasama yılı içerisinde bir araya getirmek mümkün değildir arkadaşlarımı.

Önergelere katılmanızı diler, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Efendim, birlikte muamele gören bu üç önergeye Komisyon katılmamıştır, önergeyi oylarınıza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Bitlis Milletvekili Abidin İnan Gaydalı'nın önergesi tekrar okundu)

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan,

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Sayın Gaydalı, önergenizi izah etmek için söz istiyorsunuz. Kısa olmasını rica ediyorum, buyurunuz efendim.

ABİDİN İNAN GAYDALI (Bitlis) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; devam konusunda Sayın Karaca, Sayın Özdenoğlu, Sayın Yağcı arkadaşlarım detaylı şekilde açıklamada bulundular. Bendeniz de, kısaca bu madde hakkında açıklamada bulunacağım.

Para müeyyidesini ben, Yüce Meclise yakıştıramadım. Bu bakımdan, binbir mücadele ile seçime girmiş, milletin, seçmenin güvenini kazanmış, bu Yüce Meclise gelmiş arkadaşların para cezalarıyla tecziye edilmeleri çok yer-sizdir. Size dünya parlâmentolarından da birkaç örnek arz edeyim.

Harbi Umumiden önce Avusturalya Meclisinde yedekleri de seçilirdi. Üç oturum devam

etmeyen milletvekilinin yerine derhal yedeği işbaşına çağırılırdı..

MUSA DOĞAN (Kars) — Yedeği de gelmezse?

ABİDİN İNAN GAYDALI (Devamla) — Bugün, Belçika ve İtalya parlâmentolarında canı bir usul de, günlük yoklama bültenleri yapılır ve muntazaman her üç ayda bir kamuoyuna açıklanır.

Almanya Parlâmentosunda da ödenek yoktur, hakkı huzur vardır. Meclise devam eden parlâmanterin devam ettiği süre karşılığı alır.

Biz burada kısaca bu kadar gün devam etmeyen milletvekilinin «üç aylık ödeneği kesilir» şeklinde para cezasını ortaya koymakta hence sakınca vardır. Altı aylık uzaklaştırmada Meclise alınmama cezasını alan bir kişinin bir daha seçime katılamayacağı kanısındayım. Seçmenlerine karşı ne yüzle çıkacaktır.

TURHAN ÖZGÜNER (İçel) — Reklâm olur, reklâm.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Liste başı olur.

ABİDİN İNAN GAYDALI (Devamla) — Liste başı, liste sonunu seçim sonunda görüşürsünüz.. Bu bakımdan önergeme iltifat etmenizi rica eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Efendim, Komisyon Sayın Gaydalı'nın önergesine katılmamıştı. Önergeyi oylarınıza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Efendim, başka önerge kalmadığı için maddeyi oylarınıza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

19 neu maddeyi okutuyorum:

Danışma Kurulu.

Madde 19. — Danışma Kurulu, Millet Meclisi Başkanının başkanlığında grup başkanları veya vekillerinden birisi veya onların yazılı olarak görevlendirdiği birer milletvekilinden kurulur.

Bu Kurul, İçtüzükte kendisine verilen görevleri yerine getirir ve Başkanın istemi üzerine danışma niteliğinde görüş bildirir.

Gerektiğinde bir Hükümet temsilcisi de Danışma Kuruluna çağırılabilir.

Danışma Kurulu, Başkanın gerekli görmesi veya bir siyasî parti grubu başkanlığının istemi üzerine Başkan tarafından toplantıya çağırılır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Sayın Özdenoğlu, buyurun efendim.

ŞİNASİ ÖZDENOĞLU (Ankara) — Efendim, yerimden ifade etmek istiyorum. Burada birinci fıkrada, «Millet Meclisinin Başkanlığında grup başkanları...» diyor, aşağıda ise, «Siyasî parti grubu başkanlığının...» diye geçiyor. Buna, «Siyasî» kelimesinin ilâvesini istiyoruz.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Siyasî kelimesinin ilâvesini istiyorsunuz. Doğrudur...

ŞİNASİ ÖZDENOĞLU (Ankara) — Aşağıda var...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Evet efendim, önerge vererseniz, katılırız.

BAŞKAN — Efendim, Komisyon olarak bunu bir maddî hata olarak düzeltilmesi gerektiğini mi düşünüyorsunuz?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Maddî hata olarak düzeltilmesi gerekir.

BAŞKAN — Onu o şekilde düzeltiyoruz efendim. Madde üzerindeki değişiklik önergelerine geçiyoruz.

Önergeleri okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

İçtüzük tasarısının 19 neu maddesinin; ,

a) Üçüncü fıkrasının metinden çıkarılması,

b) Dördüncü fıkradaki «Başkanın gerekli görmesi» ibaresinin, «Başkanlığın gerekli görmesi» şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Konya

M. Kubilay İmer

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Anayasa Komisyonunun tanzim ettiği 19 neu maddenin üç ve dördüncü fıkralarının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

Uşak

Orhan Dengiz

A. P. Grup

Başkanvekili

Sivas

Ahmet Durakoğlu

C. H. P. Grup

Başkanvekili

Fıkra 3 : «Gerektiğinde bir Hükümet temsilcisi veya Meclis başkanvekilleri de Danışma Kuruluna çağırılabilir.»

Fıkra 4 : «Danışma kurulu, başkanın gerekli görmesi veya bir siyasî parti grubu başkanlığının istemi üzerine en geç yirmidört saat içinde başkan tarafından toplantıya çağrılır.»

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisi İktüzük kanun tasarısının Danışma Kurulu ile ilgili olan 19 ncu maddenin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ankara

Sinop

Suna Tural

Hilmi İşgüzar

BAŞKAN — İşlem yapmak üzere tekrar okutuyorum efendim.

(Konya Milletvekili Kubilay İmer'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Sayın komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Efendim, Sayın İmer'in önergesine komisyon katılmamıştır oylarınıza sunuyorum.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Diğer önergeye geçiyoruz.

(Uşak Milletvekili Orhan Dengiz ve Sivas Milletvekili Ahmet Durakoğlu'nun önergeleri tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon bu değişiklik önergesine katılmıştır. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Ankara Milletvekili Suna Tural ve Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon bu önergeye katılmamaktadır. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi kabul ettiğiniz değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Parti gruplarının komisyonlarda temsili :

Madde 21. — Başkan, 11 nci maddenin ilk fıkrasında belirtilen oranlara göre, komisyonlarda da siyasî parti gruplarına düşen üye sayısını tespit eder.

Bir siyasî parti grubu, herhangi bir komisyonda kendisine düşen üyelikten vazgeçebilir.

Siyasî parti grupları, adaylarını belli edecek bir süre içerisinde Başkanlığa bildirirler. Bütün komisyonlar için, siyasî parti gruplarınca bildirilen adayların isimlerini gösterir listelerin Genel Kurulca, işaret oyu ile onaylanması suretiyle seçim tamamlanmış olur.

Plân ve Bütçe Karma Komisyonu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonu üyeliğine seçilen milletvekilleri, Millet Meclisi Başkanlık Divanı ve Bakanlar Kurulu üyeleri, Meclis komisyonlarında görev alamazlar.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Madde üzerinde değişiklik önergeleri vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

21 nci maddenin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim.

İstanbul

Nuri Eroğan

Madde 21. — «Başkan beliren oranlara göre siyasî parti grup ve bağımsızlara düşen üye sayısını tespit eder. Bir üye ikiden fazla komisyonda görev alamaz, siyasî parti grupları adaylarını bağımsızlar görev almak istedikleri komisyonu belli edilecek bir süre içerisinde Başkanlığa bildirirler. Tanzim olunacak listeler Genel Kurulca işaret oyu ile onaylanması suretiyle seçim tamamlanmış olur. Plân ve Bütçe Karma Komisyonu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonu üyeliğine seçilen milletvekilleri Millet Meclisi Başkanlık Divanı üyeleri Meclis komisyonlarında görev alamazlar.»

Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Millet Meclisi İktüzük teklifinin 21 nci maddesinin başlık kısmı ile birlikte parti grupları ve bağımsız üyelerin komisyonlarda temsili.

Madde 21. — «Başkan 11 nci maddenin ilk fıkrasında belirtilen siyasî parti grupları oranları ile birlikte bağımsız üyelerin de oranını

dikkate alarak ve hesaba katarak komisyon-
da her siyasî parti grubu ile bağımsız üyelere
düşen üye sayısını tespit eder. Bir siyasî parti
grubu ve bağımsız üye herhangi bir komisyon-
da kendisine düşen üyelikten vazgeçebilir. Si-
yasî parti grupları adaylarını bağımsız üyelere
adaya olmak isteyenler belli edilecek bir
süre içerisinde Başkanlığa bildirirler, bütün ko-
misyonlar için siyasî parti gruplarına ve ba-
ğımsız üyelere bildirilen adayların isimlerini
gösterir listelerin Genel Kurulca işaret oyu ile
onaylanması suretiyle seçim tamamlanmış olur.
Plân ve Bütçe Karma Komisyonu ve Türkiye
Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyo-
nu üyeliğine seçilen milletvekilleri Millet Mec-
lisi Başkanlık Divanı ve Bakanlar Kurulu üye-
leri Meclis komisyonlarında görev alamazlar»
şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Elâzığ

Hayrettin Hanağası

Millet Meclisi Başkanlığına

İçtüzük tasarısı 21 nci maddesinin 3 ncü
fıkrasındaki «işaret oyu ile» ibaresinin «gizli
oy ile» şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif
ederim.

Konya

Kubilay İmer

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan Meclis İçtüzüğü'nün ko-
misyonlarla ilgili 21 nci maddesinin madde
matlâbının ve 1 nci fıkrasının aşağıdaki şekil-
de değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Muş

Nermin Neftçi

Komisyon üyeliklerinin siyasî gruplar ara-
sında bölüşülmesi 1 nci fıkradaki «Siyasî parti
grubuna ve siyasî gruba» kelimelerinin eklen-
mesi.

Sayın Başkanlığa

21 nci maddedeki, «Siyasî parti grupları»
ibaresinden sonra «ve bağımsızlar» ibaresinin
eklenmesini saygıyla arz ederim.

İstanbul

Nuri Eroğan

BAŞKAN — İşlem yapmak üzere tekrar
okutuyorum.

(İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın ilk
önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEV-
DET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmamaktadır.
Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul eden-
ler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(Elâzığ Milletvekili Hayrettin Hanağası'
nın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEV-
DET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Bu önergeye de komisyon ka-
tılmamıştır. Önergeyi oylarınıza sunuyorum.
Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilme-
miştir.

(İstanbul Milletvekili Nuri Eroğan'ın ikin-
ci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEV-
DET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon bu önergeye de katıl-
mamıştır. Oylarınıza sunuyorum. Kabul eden-
ler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(Muş Milletvekili Nermin Neftçi'nin öner-
gesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEV-
DET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmamaktadır, oy-
lariınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyen-
ler... Kabul edilmemiştir.

(Konya Milletvekili Kubilay İmer'in öner-
gesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEV-
DET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmamaktadır,
önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler..
Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul eden-
ler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Anayasanın 92 nci maddesine göre kurulan
komisyonlar.

Madde 24. — Anayasanın 92 nci maddesi
gereğince kurulacak Türkiye Büyük Millet Mec-
lisi Karma Komisyonlarının üye tamsayısı Mil-
let Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanları-
nın anlaşmasıyla tespit edilir.

Millet Meclisi Başkanı en kısa zamanda siyasi parti grupları başkanlıklarına, her siyasi parti grubundan bu komisyona seçilecek üye sayısını bildirir. Millet Meclisinden Karma Komisyona seçilecek üyeler hakkında 21 nci ve 22 nci maddeler hükümleri uygulanır.

Karma komisyonlar Millet Meclisi Başkanlığınca denetlenir.

Karma komisyonlar kendilerine havale edilen işi sona erdirinceye kadar göreve devam ederler. Ancak, Millet Meclisi döneminin sona ermesi halinde, seçimleri yenilenir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye? Yok.

Madde üzerinde Sayın İmer bir önerge vermişsiniz bu önerge 21 nci maddedeki önergenizin kabulü şartına muallak mahiyet taşıdığı için ve o önergeniz de kabul edilmediği için işleme koymuyorum efendim.

KUBILAY İMER (Konya) — Peki efendim.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, 58 nci maddeye intikal etmiş bulunuyoruz. 58 nci madde üzerindeki müzakereleri ikmal etmiştik, madde üzerindeki değişiklik önergelerinin de bir kısmını görüşmüş, oylamış idik. Fakat bir kısmı üzerindeki muameleye intikal ettiğimiz sırada komisyon önergeleri istemişti. Komisyon şimdi önergeleri Başkanlığa tevdi etmiş bulunuyor. Önergeler üzerinde bir redaksiyon henüz bahis konusu değil. Komisyon önergeleri incelediğini ve üzerinde işlem yapılması lâzımgeldiğini belirtiyor. Önergeleri işlem yapmak üzere tekrar okutuyorum efendim.

Daha önce okunduğu için işlem yapmak üzere tekrar okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

İçtüzük teklifinin 58 nci maddesinin 1 nci fıkrasındaki «10 milletvekili ayağa kalkar» yerine «15 milletvekili ayağa kalkar» şeklinde tadilini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Nevşehir

Hüsamettin Başer

BAŞKAN — Sayın Komisyon?...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeye geçiyoruz.

Sayın Başkanlığa

İçtüzüğün 58 nci maddesindeki 10 kişinin 25 kişiye çıkarılmasını arz ve teklif ediniz.

Muğla

Nevşehir

Ahmet Buldanlı

Hüsamettin Başer

BAŞKAN — Sayın Komisyon?...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeye geçiyoruz.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan İçtüzüğün 58 nci maddesinde 2 nci paragrafında 10 milletvekili yerine 20 milletvekili olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Manisa

Kâmil Şahinoğlu

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Başkanlığa

58 nci maddenin 3'üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde düzenlenmesini teklif ederim, Saygılarımla.

Ankarar

Yusuf Ziya Yağcı

«Yoklama elektronik oy düğmelerine basmak veya 10 üyenin isteği şeklinde ad okunmak suretiyle yapılır»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Komisyon katılmamıştır. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan İçtüzüğün 58 nci maddesinin son paragrafında «Yoklama sonucunda

üye tamsayısının salt çoğunluğunun mevcut olmadığı anlaşılırsa» cümlesi yerine «Yoklama sonucunda Anayasada gösterilen çoğunluğun mevcut olup olmadığı anlaşılırsa» şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.. Saygılarımla.

Manisa

Kâmil Şahinoğlu

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan, zaten aynı mânaya geliyor.

BAŞKAN — Evet. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler. Kabul edilmemiştir.

Millet Meclisi Başkanlığına

Madde 58, 2 nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini öneririm.

«Bu halde yoklama ad okunmak suretiyle yapılır.»

Samsun

Yaşar Akal

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz, önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

Sayın Başkanlığa

Tasarımın 58 nci maddesinin 2 nci bendinde ki 10 milletvekili deyiminin 5 milletvekili olarak değiştirilmesini saygıyla öneririm.

Ankara

Şinasi Özdenoğlu

Başkan — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Başkanlığa

58 nci maddenin 2 nci fıkrasındaki 10 milletvekili deyiminin 5 milletvekili olarak;

2 nci fıkrasında «Bu halde yoklama ad okunmak suretiyle yapılır» şeklinde değiştirilmesini öneririm. Saygılarımla.

Ordu

Memduh Ekşi

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

Önergeler bitmiştir. 58 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmemiştir.

11 nci maddeyi okutuyorum.

Parti gruplarının Başkanlık Divanında temsili

Madde 11. — Millet Meclisi Başkanı, siyasi parti gruplarının parti grupları toplam sayısı içindeki yüzde oranlarını ve bu oranlara göre her siyasi parti grubuna düşen Başkanlık Divanındaki görev yeri sayısını tespit eder ve Danışma Kuruluna bildirir.

Başkanlık Divanındaki görev yerleri, Başkanvekilleri için - iki adedi Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğuna sahip siyasi parti grubuna aid olmak üzere - oran, en yüksek olandan başlayarak sıra ile dağıtılır.

İdareci Üyeliklerle, Divan Üyelikleri için görev yerleri dağıtımı Danışma Kurulunun görüşü alındıktan sonra Genel Kurulca kararlaştırılır.

Siyasi Parti grupları kendilerine düşen yerler için adaylarını gösterir. Bu adayları gösterir listenin Genel Kurulca işaret oyuyla onaylanması suretiyle seçim tamamlanmış olur.

Millet Meclisi Başkanvekilleri, İdareci Üyeleri ve Divan üyeleri iki yasama yılı için seçilirler. Bu görevlerde herhangi bir suretle boşalma olması halinde yeni seçilen Divan Üyesi, eskisinin görev süresini tamamlar.

BAŞKAN — Efendim madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok.

Şimdi önergeler kısmına intikal etmemiz gerekiyor; fakat muhterem arkadaşlarım bu madde üzerinde verilmiş pek çok önerge var. Aslında bu önergeler İktidârın görüşülme zamanını tayinde gruplar arasında çıkan anlaşmazlık sebebiyle, daha çok anladığım şekliyle, verilmiş önergeler mahiyetinde bulunuyor idi. Bilâhara bu anlaşmazlıklar halledildi, giderildi; ancak burada önerge sahibi arkadaşlarımızın çoğu yok, olmadan bunları bu gerekçe ile sar-

finazar etme imkânına da sahip bulunmuyorum. O takdirde bunların ayrı ayrı işlem görmesi gerekir.

Sayın Komisyon sizin ayrıca bu yürürlük maddelerinin oylanmaması, İktüzüğün tümü üzerinde 109 neu maddeye göre yapılması lâzım gelen bazı tashihlerin tespiti bakımından da bir talebiniz var. Bir talebinizde kararlı iseniz, bu 2 maddenin müzakeresini o çalışma ile birlikte ikmâl etmemiz düşünülebilir.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan, biz bu maddeyi bilâhara görüştük diğer partili arkadaşlarla; şimdi orada açık oy talebi var; fakat açık oy talebi bulunan 15 arkadaşımız burada bulunmadığı için..

BAŞKAN — Efendim açık oy talebi değil, önerge sahibi arkadaşlarım yok, şayet bunları madde ile birlikte alsa idiniz, bir yeni metin getirse idiniz; önergeleri dikkate almış olsa idiniz, bütün önergeleri, aramayabilirdim. Ama şimdi yeni bir metin yok, önergeler var, önerge sahiplerini aramaya, olmasalar dahi işlem yapmaya mecburum, İktüzük karşısında. Bu itibarla madem böyle bir manin kalktığını ifade ediyorsunuz, eğer 109 neu maddeye göre bir talebiniz olacaksa ve bu talebinizde musir iseniz bu 2 maddenin müzakeresini onlarla birlikte yapabiliriz.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan geçici maddeler var, sayın Başkan o önergelerde bir tek imza sahibi olsa arkadaştan rica ederdik geri alırlardı.

BAŞKAN — Gayet tabii ben de aynı şeyi söylüyorum. («Sonra arkadaşlara geri aldırırız» sesleri).

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Peki sonraya bırakalım sayın Başkan.

13 neü maddede zannediyorum fazla yok sayın Başkan.

BAŞKAN — Bakayım efendim 13 neü maddeye de.

Onda da pek çok önerge var sayın Komisyon Başkanı.

MEHMET KAZOVA (Tokat) — Sayın Başkan yani bu arkadaşlar bulunmadığı için mi geri bırakıyoruz?

BAŞKAN — Hayır efendim, değil. Geri alma ihtimalleri var.

MEHMET KAZOVA (Tokat) — Belki gelmezler efendim. Onları bekliyecek mi bu Meclis? Mecbur muyuz onları beklemeye? Gelsinler burada bulunsunlar efendim.

BAŞKAN — Efendim hayır, beklemeyecek de çalışacak. Yani o çalışmayı belki ortadan kaldıracabiliriz, arkadaşlarımız geri alırlarsa diye.

Efendim bunu benimle mi konuşacaksınız sayın Kazova.

Efendim Komisyon 109 neu maddeye göre zaten mehil istediğini beyan ettiler. Bu mehlin hitamında 2 maddeyi de birlikte ikmâl etme imkânına sahip olacağız. Bu itibarla bir tehir istegidir, bu tehir isteğini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 1 neü maddeyi okutuyorum efendim:

ONBEŞİNCİ KISIM

Geçici hükümler

Seçilmiş Komisyonlar.

Geçici Madde 1. — 1 Kasım 1956 tarihli T. B. M. M. Dahili Nizamnamesi gereğince kurulmuş bulunan Meclis Başkanlık Divanı ile komisyonlar, görevlerine yasama yılı sonuna kadar devam ederler. Bu süre içinde bu İktüzüğün 11 ve 20 neü maddeleri uygulanmaz.

Geçici komisyonlar Millet Meclisi Genel Kurulunca aksi kararlaştırılmadıkça görevlerini tamamlamaya kadar çalışmalarına devam ederler.

MEHMET ATAGÜN (Kırklareli) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Müsaade eder misiniz sayın Atagün?

Sayın Komisyon Başkanı, bu geçici maddenin metinden çıkarılması ile ilgili bir önerge var. Bu önergeye katılmak eğiliminde misiniz acaba?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılmak eğilimindeyiz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarımdan bu hususu dikkate alarak söz talebinde bulunmalarını rica ediyorum.

MEHMET ATAGÜN (Kırklareli) — Önerge, maddenin metinde çıkarılması sadedinde mi?

BAŞKAN — Evet o mahiyette efendim.

MEHMET ATAGÜN — (Kırklareli) — O zaman benzeniz de iltihak edeceğim.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok...

Madde üzerindeki değişiklik önergesini okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

İçtüzük teklifinin geçici 1 ne maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Millet Meclisi AP

Millet Meclisi CHP

Grup Başkanvekili

Grup Başkanvekili

Orhan Dengiz

Ahmet Durakoğlu

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılıyor, değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiş, madde metinden çıkarılmıştır.

Bu suretle geçici 2 ne madde 1 ne madde olarak ifade edilecektir efendim.

Geçici 1 ne maddeyi okutuyorum.

Kitaplık Komisyonu.

Geçici Madde 1. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Kitaplık Karma Komisyonu kanunla düzenleninceye kadar, Cumhuriyet Senatosunca seçilecek Kitaplık Komisyonu ile bir arada Karma Komisyon olarak görev yapmak üzere, Genel Kurulca, genel hükümler uyarınca, bir kitaplık Komisyonu seçilir. Kitaplık Komisyonunun üye sayısı, Millet Meclisi Başkanı'nın Cumhuriyet Senatosu Başkanı ile danışmasından sonra, Danışma Kurulunca tespit edilir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok... Maddenin metinden çıkarılmasıyla ilgili bir önerge vardır, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

İçtüzük teklifinin geçici 2 ne maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Millet Meclisi AP

Millet Meclisi CHP

Grup Başkanvekili

Grup Başkanvekili

Orhan Dengiz

Ahmet Durakoğlu

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Maddenin metinden çıkarılmasına ait önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiş, geçici 2 ne madde de metinden çıkarılmıştır.

160 ne maddeyi okutuyorum.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — Sayın Başkan, 160 ve 161 ne maddeler yürürlük maddesi olduğu için bırakalım, 162 ne maddeyi görüşelim. Diğerlerini tashihden sonra vermemiz gerekiyor.

BAŞKAN — Hangisi efendim?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI CEVDET AKÇALI (Adana) — 160 ne madde eski İçtüzüğün kaldırıldığına dair maddedir, 161 ne madde de yürürlük tarihini ifade eden maddedir. 162 ne maddeyi şimdi görüşebiliriz.

BAŞKAN — Hepsı yürürlük maddesi mahiyetinde oluyor. Onun için hepsini bırakalım.

Muhterem arkadaşlarım, bu suretle İçtüzüğümüzün 11, 13 ve yürürlüğe taallük eden 160, ve 162 ne maddeleri kalmış bulunuyor. İçtüzükle ilgili müzakereleri burada kesiyoruz efendim.

19. — *Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 4 arkadaşının, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bazı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifi ve Bayındırlık Komisyonu raporu (2/662) (S. Sayısı : 785) (1)*

BAŞKAN — Gündemimiz gereğince ve Başkanlığa intikal eden bir önerge muvacehesinde, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bazı değişiklikler yapılmasına dair olan kanun teklifine ait önergeyi okutuyorum efendim.

Millet Meclisi Başkanlığına

Bugünkü gündemin, «Birinci görüşmesi yapılacak işler» bölümünde yer alan S. Sayısı : 785) Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 4 arkadaşının, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda bazı değişiklikler yapılmasına dair kanun teklifinin, gündemdeki sair işlere takdimen öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Bayındırlık Komisyonu Başkanı

Orhan Dengiz

BAŞKAN — Efendim, okunan önergedeki ivedilikle görüşme isteğini oylarınıza sunuyo-

(1) 785 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.